

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fvldensivm Antiqvitatvm Libri IIII.

Brouwer, Christoph

Antverpiæ, 1612

Cap. VIII. Sanctorum reliquiæ, quæ Fuldæ exhiberi solitæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39712

nostris hereditario iure collata nobis, hoc est, in Hagen & Sumerode, cum omnibus suis appendiciis, cum cunctis terrarum ac silvarum terminis, eâ conditione certissimaque pactione, ut prædicti Fuldenfis monasterij fratres victum & vestitum inde habeant, & pro anima nostræ, matrisque nostræ Glismudæ liberatione, preces iugiter Deo fundant. Ad priscum Fuldenfis ecclesiæ Martyrologiû adscriptum,

Glismuda
mater Con-
radi Regis.
Nota nume-
rales in MS.
desiderantur.

X. KALEND. IAN. ☉

CVONRADVS REX.

CAPVT VIII.

De Sanctorum Reliquiis, qua Fulda exhiberi solita.

EXTERIOREM basilicæ faciem plurifariam ostendimus, iam interiorem ornatum & synthefin explicamus. Sed spissum tamen sit nimis ac densum opus, omnium quæ antiquitus in Fuldenfi basilicâ conditæ Diuorum enumerare reliquias, cum huius generis in sacrario pænè iustum volumen extet. Extant & vetustis librorum monumentis inscriptæ Pontificum condonationes, quibus ad patronorum venerationem & frequentiore cultum inuitati maiores. Hisce ex libris perspicere facile sit, quo ij olim in pretio & honore extiterint. Sancti Bonifacij imagini adstat Alexander IV. Pontifex cum hac scripturâ:

Reliquiarum
prolixus in-
dex in sacra-
rio Fuldæ.

Alexander omnibus verè pœnitentibus & confessis, ad monasterium S. Saluatoris in festo S. Bonifacij, Simplicij & Faustini, quorum corpora hîc venerabiliter requiescunt, ac in anniuersariâ dedicatione Ecclesiæ venientibus, c. dies de iniunctâ sibi pœnitentiâ misericorditer relaxamus. Anagninæ v. Idus Decembris, Pontificatus anno v.

Patrocina
& Indulgen-
tia veteris
Ecclesiæ.

Longa hinc sequitur Pontificum serie, id genus expiationum de ecclesiæ thesauro huc similiter expromentium. Sed repetitis ignium & bellorum damnis, quibus cum templi veteris moles, tum aliæ vicinæ ecclesiæ non semel ab ipsis propè fundamentis succussæ, dubium esse nequit, quin confuso ruderibus

R bus

bus pavimento, & cryptarum intestinis ambustis, varia hinc reliquiarum & aboliuo extiterit & detractio partium præcipuarum. Quamquam nec illa maiores propria cura deseruit, quâ perfecerunt, vt quod in hoc genere spectabile & integritate maximè commendatum, id cladibus ereptum & securiore repositum loco, transferrent ad posteros; cuiusmodi sunt illa Sanctorû corpora membræ quæ tumbis vel loculis inauratis inclusa, vel thoracibus argenteis gemmativæ verticibus affabrè custodita, pro variâ festorû conditione inde proferri, ac honorari publicè mos est. Quare, vbi minima omnia non possumus, hæc maxima consecrari, quæ Deus nobis reliqua fecit, vt gratû patronis cælitibus, ita nec iniucûdum spero posteris fore.

S. Bonifacij

Ante it virtutum omnium & memoriæ principatu S. BONIFACIVS, cuius ossa, vt desiderij flagrantis impetu in alia quoque terrarum loca subinde dispersa sint, titulum tamen hæc ecclesia sibi retinet in indice reliquiarum:

Corpus,

Arca S. Bonifacij, in quâ continentur reliquiæ eiusdem S. Bonifacij Archiepiscopi & Martyris, qui corporaliter requiescit in hoc monasterio.

Caput.

Porro caput à cetero corpore demptum inuenio, anno Domini MCCCCXX. cuius cranium argenteæ statuæ mitrati & infulati Præsulis pectore tenus, impositum, & ipso die S. Lucae Evangelistæ ab Euerardo Sebastensi Episcopo, Herbipolensis Ecclesiæ suffraganeo, donarium id consecratum.

S. Sturmij

S. STURMIO Bonifacij discipulus & Apostolus Saxoniam, nec non primus Fuldensis monasterij Abbas, proximum iure fastigium occupat. Is in loculo item peculiari præfens rogantibus patrociniū offert; veteres modò iuuet instaurare honores, quos illi quondam ciuitas Fuldensis ampliter impendit.

Corpus,

Huius item seorsim caput extitit argento conspicuum, & Augusto vertice venerandum. Eius antiqua pictura sic loquitur: *In festo meo accedētibus altare meum x. Carenæ laxantur.* Gestari ferretro Sanctum, à cōmuni ciuitatis, honoris causâ, solemne fuit.

Caput.

S. Sola.

S. SOLA, huic dignus vt associetur, Anglus & S. Willibaldi comes in Eistatensis ecclesiæ iaciundis fundamentis, eâ vitæ sanctitate, vt Bonifacij discipulum facillè agnosceres. Is hoc impen-

impensius ab ecclesiâ Fuldensi coli retinerique debet, quo possessiones eius & monasterium per superioris ætatis iniuriam auidius abstracta sunt. Trithemius in viris illustribus: *Sola Abbas in diœcesi Eistetensi, natione Anglicus, & discipulus S. Bonifacii martyr, vir sanctitatis eximia & multarum virtutum, &c. claruit circa annum Domini DCCLX. cuius festum agitur IV. Nonas Decembris.* Sed eius res gestæ clariorem nuper accepere lucem, per Ermenoldum, siue Ermanricum Diaconum & monachum Fuldensem, qui & neophytorum ad Solam concursus, & miraculorum ipsius gloriam celebrans, Altino Præfule Eistatensi V. primùm humo leuatum scribit; eiusque corpus re-
Hen. Canif. tom. 4. lect. antiq.
Alinus V. Episcopus Eistatensis, alias Aluinus.
 pertum, exers tabis, oratorio montis Septemtrionali non sine mirifico afflatu cælestis odoris. Inde Gregorij IV. iussu cælitibus adscriptum, constat tralatum esse Fuldam.

S. LIOBÆ pignus, virginum in Germaniâ plurimarum al-
S. Liobæ.
 tricis, Fuldense quoq. monasterium accepit, quæ sanguinis propinquitate, & æmulatione virtutis, trans mare ad hos inculti deserti saltus, ex Winbrunensi monasterio, à S. Bonifacio accersita, & singularis abstinentiæ, sanctimonix, doctrinæ & miraculorum exemplis, Thuringicis Francicisq. puellis prælucens, ad virginitatis hinc pænè extinctæ decora, sexum femineum excitat. Quiescit in Fuldensi sacratio, vt meritis in cælo, sic in S. Bonifacii & Rudulphi monachi litteris apud posteros semper victura. Nec intempestiuè illa S. Bonifacii hinc epistolæ legantur, quas ardenti & Apostolici spiritus proprio quodam stylo, ad sacratam hanc virginem misit. Nec item prætereunda, quam ex Angliâ ad S. Bonifacium ipsa dedit, quâ desiderium suum erga propinquum Antistitem testatur; & versiculis subiectis, poëticiæ haud se ignaram fuisse ostendit.
* 36. inter editas S. Bonifacii.

Atque hæc eorum pignora sunt, quorum sanctitas apud Fuldenses sicut adoleuit, ita gloria cultus ab ipsis fidei Christianæ incunabulis, perseueravit. Ad Martyres itaq. properat oratio, qui religionis magnitudine, & probabili accurataque veterum monachorum disciplinâ inuitati, hæc quamlibet obscura terrarum sola, non pulchræ modò prætulerunt Italiæ, sed vel ipsi quoque Quiritium vrbi dominæ. Et quamquam horum omnium transitus ac traductiones non satis luculentè fideliterque

litteris mandatae sint, ipsi tamen aut toti vel maiore sui parte multis hinc ostentui fuere saeculis & aetatibus.

*SS. Simplicij
& Faustini
& Beatrix.
Nobilium
fraternitas.*

SS. SIMPLICIVS, FAVSTINVS, & BEATRIX, tutela & praesidium Fuldensis ciuitatis, decus & columen ordinis equestris, qui proprio corpore Fraternitatis erecto, olim se in horum tutelam Martyrum esse, pro magno habuit; eorumque piam sarcinam viri nobiles publicis circuitationibus humeris olim suis vectarunt supplices & venerabundi. Porro Martyres hi, germano sanguinis & Christianae fidei vinculo colligati, Romae via Portuensi, Diocletiano Imperatore, illustre fecere martyrium; illi capitali supplicio, soror Beatrix in carcere faucibus oblisis. Nec eorum in haec loca translationi derogat quidquam, quod Romae in basilicam S. Mariae Maioris apud Onuphrium Panuinum & alios horum Martyrum pignora adhuc in deposito numerentur, cum apud Christianos frequens olim & obuia extiterit eiusmodi reliquiarum distractio partitioque.

*Martyrolog.
Rom. & al.
19. Iulij.
Sur tom. 3. in
Anthimo.*

*S. Urbani caput.
*exprimunt
maiores 45.
marcas ar-
genti.*

S. VRBANI Papae caput, seorsim item spectatur magni ponderis argentea theca Ioannis Hennebergij liberalitate circumdatum. Eius inuentionis fama anno MCCCCLXXVIII. percubuit, quando in monasterio montis S. Ioannis, pridie festi S. Simplicij, caput hoc repertum plumbeo inclusum scrinio, atque inde, ipsa die Simplicij, venerabundo supplicum agmine, ex monte translatum ad basilicam primariam. Porro mos inde suscepit, ut ipsa pontifici sacrata feria, Urbani vertex in oppidi parochiam ex aedium principe inferretur, & Martyris honori diuina istic mysteria rite peragerentur. Quod caerimoniae genus iam, cum plurimis aliis, exoleuit.

*SS. Processi
& Martiniani.
Sur. tom. 4.
& Martyrol.*

SS. quoque MARTYRES PROCESSVS & MARTINIANVS quos Roma & Vaticana basilica suos praedicat incolas, se Fuldae item quondam magnis patrociniis & honorum indiciis commendarunt. Eorum venerandae reliquiae, cum a Scabiorum collegio quondam religiosam venerationem circumferrebantur, illius diei memoriam renouabant, quo ambo ab Apostolorum Principe Petro Baptismatis aquis abluti sunt; atque inde a Nerone, exquisitis suppliciis affecti, tandem capite caesi, egregio vitam finiure martyrio. In commentario Indulgentiarum, eorum imaginibus haec adscripta verba:

Fuldae

Fuldæ requiescimus corporaliter, & fideles populi nos ibidem visitantes patrociniū nostrum obtinebunt, & pœnitentes absoluentur x. Carenis de iniunctâ sibi pœnitiâ, in die nostrâ, & per totam octauam.

In perantiquo Fuldensis ecclesiæ Martyrologio reperiēbam: Ad xvii. Kalend. Ianuarij Translatio SS. Simplicij, Faustini, Beatricis, Procepsi & Martiniani. Sed & Simplicij caput, auro radiante vertice, singulari palam honore cultum.

S. FLORAE virginis & martyris, quæ passa sub Gallieno Imperatore, non obscurum item in Buchoniâ nomen; cui & templum collocatum, & veneratio ac honos à Pistorum tribu magnus olim habitus. Et quia S. Eugenij quoque & Antonij corpora se maiores hîc olim ostendisse gloriantur, non dubitem S. Floram huic Martyrum societati adscribere, in quâ Lucilla, Eugenius, Antonius & alij, persequente Gallieno, mortem pro Christo oppetierunt.

S. FELICOLAE claritudo facit, vt cuius olim cineres Fuldam translati, nomen eius & memoria castitatis non obsolescat. Huic quippe, vt & Aeonij & Firmi martyrum nobilia pignora, publicè quondam Fuldæ in honore habita, sed templi incendiis, vt credibile, obscurata vel obruta. De S. Firmi cultu vetus Indulgentia testatur, adscripta Martyris imagini: *A principali altari, ait, in festo meo relaxantur vii. Carenæ, & per octauam tantumdem.* Et iam venit in memoriam argumentum schedæ, in quâ S. Firmum lego Rustico associatum; ideoque interpretor eos esse, qui Veronæ, tempore Maximiani Imp. obiere martyrium: Anno MCCCCLXXVIII. in die S. Siluestri Papæ, in cryptâ S. Benedicti monasterij Fuld. inuenta sunt super sepulchrum S. Bonifacij in antiquo scrinio reliquiæ, videlicet S. Firmi, Rustici, Beatricis, Liobæ. Hæc ibi. Felicola porrò XIII. Iunij Romæ, quod Flacco nubere nollet, & in Christi confessione fortiter persisteret, equulei dirro cruciati, vsque ad mortem vexata, Romæ, viâ Ardeatinâ quondam sepulta fuit. Custoditur loculo augusto sacrarij, à Fabrorum corpore, in pompâ traduci consueta.

Annuerantur his quoque, clarissimum pat germanorum fratrum, Ioannes & Paullus sub Iuliano martyres; qui, vt cum

Martyrol.
29. Iulij.
S. Flora martyris.

S. Eugenius.
S. Antonius
vel Antonius qui cum
Aeonio translatus à Theotone Abbate,
vt Chronogr. index.
S. Felicole,
Aeonij ac Firmi.

Martyrol.
Fuld. refert
ad v. Id. Augusti.

9. Augusti
Martyrol.
Rom.

Ioannes & Paulus martyres.

* Sui parte, non integrè accipias.

antiquo scriptore loquar, *ad monasterium Novi montis, ut piè creditur, palamque cernitur, sunt translati.* Notantur insignia vnus in scuto, duo candelabra; in alterius, duæ oliuæ; & subscriptum: *Arma Ioannis & Pauli martyrum & patronorum Novi montis.* sed hæc symbola nemo nescit ex S. Ioannis Apocalypsi petita. Nam S. Bonifacio aliisq. vetustis Martyribus certæ stirpis aut gentis affingere insignia, commentum est otiosorum hominum, vix poetarum ingeniis dignum, quasi genus & nobilitatem suam virtus & sanctimonia sine clypeis & colorum discrimine tueri non posset.

Cap. xi.
Anglia Regum insignia appingunt S. Bonifacio.

S. Fabiani caput.

S. FABIANI Pontificis Romani caput, aut certè capitis verticem, in montis B. Virginis monasterio venerationi olim fuisse & spectaculo, produnt eius loci monumenta. Asseruari iam id in arcis nouæ sacello, sine inscriptionis vllâ notâ, opinari cogor, nec friuolis caussis, si res ferat, asseuerauerim. spectatur argenteo thorace à pectore ad summum verticem, opere fusili, pontificiâ mitrâ habituque.

Reliquiarum ditior census.

Denique si indices antiqui fidem merentur, longè huius generis plura Sanctorum alia pignora hisce condita sacrariis habuere maiores: idque satis tituli persuadent, & accumulata capitibus ossa veneranda, quæ Sanctandreami sacelli solo strata, congestaque diximus. Accedit huc, qui antiquo codice exprimitur, thecarum & conditoriorum cuiusuis formæ, metalli, & peregrinæ materiæ apparatus haud modicus, quorum omnium ferè iacturam, vt deplorauit superior ætas, ita vitam eorum vitalem fuisse, optent meritò posteris.

CAPVT IX.

De S. Bonifacij reliquiis minoribus.

QVIA S. Bonifacij & mors & vita pariter Fuldensi monasterio singularem & gratiam & gloriam peperit, meritò hæc maiores incessit cura; vt vtriusque beneficij famam, memorando quàm possent longissimè extenderent. Itaque & cultus sacerdotalis ornamenta, & doctrinæ cælestis instrumenta reliquere posteris, vt non patrocinijs tantum & perennis fauoris tam-